

شناسه	رویه اجرایی، مقرر و قانون	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۰/۰۸/۲۵
عنوان موضوع	بررسی مسائل و مشکلات تامین منابع مالی پسته استان		
مرجع طرح موضوع	دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی کرمان - انجمن پسته ایران		
شرح موضوع	استان کرمان به عنوان بزرگترین قطب تولید پسته ایران شناخته می شود. ۲۱۲ هزار هکتار از باغات این استان به تولید این محصول اختصاص یافته و پسته آن به لحاظ کیفیت و طعم در جهان بی نظیر است. بیشترین سطح زیر کشت پسته در استان کرمان متعلق به شهرستان های رفسنجان، سیرجان، شهرابک، کرمان، زرنده، انار و راور است. با این وجود پیش بینی می شود از این مساحت ۵۸ هزار تن پسته برداشت شود که نسبت به سال گذشته حدود ۷۰ هزار تن کاهش در تولید این محصول به چشم می خورد. کشاورزان و صادرکنندگان پسته در استان کرمان با مشکلات زیادی مواجه هستند که از جمله آنها می توان به افزایش قیمت نهاده ها، کاهش بهره وری و عملکرد پایین میزان برداشت در هکتار، خسارات سرمازدگی و گرمزدگی، خشکسالی و کاهش کیفیت آب، تحریم و ... اشاره کرد. هم چنین با توجه به اینکه استان کرمان یک استان خشک است هر چه به سمت جلو پیش می رویم با توجه به کاهش بارندگی هایی که در کشور و استان کرمان داشته ایم وضعیت روز به روز بدتر می شود. هرچند آغاز بهار امسال با تعادل هوایی همراه بود، اما روزهای نیمه فروردین با تغییر جو و آب و هوا و سرد شدن ناگهانی در شب، سرمازدگی خسارت وسیعی به محصول کشاورزان پسته کار کرمانی وارد کرد به طوری که در مناطقی از استان کرمان تا ۸۰ درصد محصول از بین رفته است. کشاورزان پسته کار که در سالهای اخیر با هزینه های سرسام آوری در بخش کشاورزی برای تولید محصول خود مواجه شده اند، خسارت سرمازدگی را باری سنگین و طاقت فرسا به اقتصاد پسته استان می دانند که می تواند فعالیت ها را در این حوزه مختل نماید. علاوه بر این کشاورزی، باغداری و صادرات پسته هر روز مشکل تر می شود، مخارج آنقدر گران شده که اغلب کشاورزان خرده مالک به سختی باغات خود را حفظ کرده اند، سم، کود، کارگر و اجاره ماشین آلات کشاورزی حداقل سه برابر شده است. بنابراین حال که به دلیل خشکسالی و کم آبی محصولی هم برای فروش نیست، باید برای یاری باغداران و صادرکنندگان چاره ای پیدا شود. از طرفی از آنجا که پسته محصولی ارزشمند در بخش کشاورزی است و صادرات آن ارز آوری خوبی برای کشور به همراه خواهد داشت و همچنین اشتغالزایی فراوانی در سهم بخش اشتغال استان کرمان دارد، خسارت سنگین به این بخش تبعات سنگینی برای استان و کشور دارد؛ از این رو لازم است مسئولان نسبت به جبران و کاهش آسیب ها از طریق تخصیص تسهیلات و یا امهال تسهیلات خسارت دیدگان بخش کشاورزی اقدامات لازم را انجام دهند.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	- خسارت وارد شده به محصولات کشاورزی به ویژه پسته به علت نوسانات دمایی - عدم تخصیص اعتبارات جهت کمک به کشاورزان خسارت دیده - کاهش و غیر نقدی بودن کمک های فنی و اعتباری (پرداخت در قالب اوراق بهادار برای اجرای طرح های نیمه تمام و یا طرح های جدید کشاورزی) با سررسید سه و نیم ساله - کاهش تسهیلات و کمک نهادهای بخش کشاورزی به حوزه های صادرات، اصلاح باغات و آبیاری تحت فشار - عدم پرداخت هرگونه تسهیلات توسط بانک ها به اشخاص حقیقی و حقوقی که در سال های ۹۷ و ۹۸ و ۹۹ بدهی ارزی دارند		
جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی	با توجه به تعدد مشکلات گریبان گیر کشاورزان، باغداران و صادرکنندگان محصول پسته به عنوان یک محصول استراتژیک و ارز آور در سطح کشور و استان کرمان، دبیرخانه شورا به موجب وظیفه قانونی خود، به بررسی موضوع و برگزاری جلسات		

(کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۰/۰۸/۰۴ ۱۴۰۰/۰۸/۰۸ ۱۴۰۰/۰۸/۱۲	کارشناسی در تاریخ ۱۴۰۰/۰۸/۰۴، ۱۴۰۰/۰۸/۰۸ و ۱۴۰۰/۰۸/۱۲ اقدام نمود. این جلسات با حضور نماینده شهرستان های سیرجان و بردسیر و رئیس مجمع نمایندگان در مجلس شورای اسلامی، ریاست، نائب رئیس و اعضا هیات نمایندگان اتاق، نمایندگانی از کمیسیونهای بازرگانی و کشاورزی اتاق کرمان و هم چنین نمایندگانی از سازمان جهادکشاورزی شمال و جنوب استان کرمان، نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان کرمان، انجمن پسته ایران، انجمن خرمای استان کرمان، اندیشکده تدبیر آب ایران، و تعدادی از فعالان اقتصادی فعال در این حوزه از جمله مدیر عامل شرکت طلای سبز زرند و مدیر عامل شرکت پسته نظری در محل سالن کنفرانس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تشکیل و مواردی به شرح زیر مطرح گردید: جناب آقای مهندس نجف آبادی پور، عضو هیات نمایندگان اتاق ضمن تاکید بر وضعیت فاجعه بار پسته و سایر محصولات کشاورزی در سال های آتی و کاهش تولید آن، بر لزوم آموزش نحوه خرید و فروش محصول پسته با توجه به تفاوت نرخ دلار آزاد و نیمایی اشاره کرده و افزودند حجم نسبتا زیادی از محصول پسته به صورت غیر قانونی از کشور خارج و صادر می شود. علاوه بر این در بسیاری از موارد، برداشت پسته مقرون به صرفه نیست. به عنوان نمونه حدود ۲۵ الی ۳۰ درصد از آب مصرفی استان در راستای حفظ مالکیت اراضی از بین می رود؛ از این رو نیاز است برای حل این مشکل نیز چاره ای اندیشیده شود. جناب آقای مهندس رضایی، دبیر کل محترم انجمن پسته ایران نیز مواردی به شرح زیر مطرح نمودند: به دلیل وقوع سرما زدگی محصولات کشاورزی در ابتدای سال جاری، بیش از ۲۵ درصد از محصول پسته تولیدی پوک می باشد. همچنین با توجه به نبود پسته در استان های تهران و خراسان، بیشتر حجم تولیدی پسته در استان کرمان می باشد. این در حالیست که در سال آینده نیز در استان هایی نظیر فارس، یزد، خراسان رضوی و کرمان (که بیشترین حجم تولید پسته را دارند) وضعیت خوبی نداریم و حفظ بازار سخت خواهد بود. ایشان در ادامه اصلی ترین مانع در حوزه صادرات را پیمان سپاری ارزی و اصلی ترین مانع در حوزه تولید را مسائل و مشکلات حوزه آب (ماده ۲۷ و ۲۸ قانون توزیع عادلانه آب و قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها) عنوان کرده و افزودند حجم زیادی از آب در زمین هایی با بازدهی کم هدر رفته و در راستای افزایش بهره وری، به زمین های خوب انتقال نمی یابد. هم چنین به دلیل افزایش هزینه های تولید، در حوزه قیمت تمام شده، نمی توانیم با کشورهای رقیب رقابت کنیم. علاوه بر این یارانه انرژی اختصاص داده شده به حوزه صنعت ۷ برابر یارانه اختصاص داده شده به حوزه کشاورزی است. این در حالیست که انتقال آب در این حوزه به مراتب راحت تر از انتقال آب در حوزه کشاورزی می باشد. ایشان در آخر با تاکید بر گستردگی صنعت پسته افزودند: در حال حاضر ۵۰۰ هزار هکتار باغ داریم که اگر در هکتار حداقل ۱۰ نفر مشغول به کار باشند، معیشت ۵ میلیون آدم در گرو حل مشکلات مذکور است. جناب آقای نظری، مدیر عامل محترم شرکت پسته نظری در ادامه ضمن اشاره به ریزشیدن و دهن بسته بودن پسته ها در سال جاری، کمبود و بالا بودن قیمت مغز پسته در کشورهای رقیب ایران و سهولت صادرات این محصول (با توجه به تقاضای زیاد مغز پسته در دنیا)، افزودند: تولید محصول پسته و ایجاد باغات جدید با توجه به هزینه ها و تورم موجود در کشور، حذف یارانه و کاهش قیمت جهانی پسته در آینده ای نه چندان دور (به دلیل افزایش برداشت پسته در واحد سطح در کشورهای رقیب)، مقرون به صرفه نبوده و بسیاری از باغات از بین خواهند رفت. از این رو دغدغه اصلی صنعت پسته تعهد ارزی و اختلاف ارز دولتی با ارز نیماست. زیرا با توجه به وضعیت موجود، صادرکنندگان با تجربه که محصولشان در دنیا مشتری دارد، مشتری و اعتبار خود را از دست می دهند. ایشان در ادامه ضمن
---	--

اشاره به عدم اجرای ماده ۴۵ و ۴۶ قانون توزیع عادلانه آب (بر اساس این قانون اگر چاه، قنات و یا چشمه ای به دلیل اتخاذ سیاست های غلط وزارت نیرو مانند صدور مجوز های بی رویه در سال ۱۳۶۳ آسپب ببیند، وزارت نیرو مکلف به تامین آب و یا جبران خسارت می باشد)، پیشنهاد خود را مبنی بر لزوم انجام پیگیری جهت اجرایی شدن ماده ۴۵ و ۴۶ قانون توزیع عادلانه آب عنوان نمودند. جناب آقای مهندس ترابی موسوی، عضو محترم هیات نمایندگان اتاق و رئیس محترم کمیسیون کشاورزی اتاق با تاکید بر افزایش نرخ نهاده ها افزودند: تولید و تامین نهاده کشاورزان با ارز ۲۷-۲۸ هزار تومان صورت می پذیرد. این در حالیست که فروش بر اساس ارز ۲۳ هزار تومانی انجام می شود. از این رو با وجود این تفاوت قیمت، تولید مقرون به صرفه نبوده و تولید کننده از پا در خواهد آمد. بنابراین در این راستا نیاز است پیشنهاد تک نرخی شدن نرخ ارز در جلسه اصلی شورا مطرح گردد. ایشان از دیگر موانع موجود در این حوزه را الزام وجود سند تک برگ برای صدور مجوز در تبصره ۱ ماده (۱) آیین نامه اجرایی قانون حفظ کاربری اراضی عنوان کردند، که منجر به نیمه تمام باقی ماندن بسیاری از طرح ها گردیده است. در این راستا از آنجا که پس از ابطال تبصره ۴ ماده (۱) آیین نامه اجرایی قانون حفظ کاربری اراضی، برای صدور مجوز باید تبصره (۱) ماده (۱) آیین نامه مذکور اجرا شود (اولین گام این تبصره دارا بودن سند تک برگ می باشد)، پیشنهاد می شود در راستای حذف الزام داشتن سند تک برگ برای صدور مجوز، تبصره ۴ ماده (۱) آیین نامه احیا گردد. در انتها نیز پیشنهاد خود را مبنی بر راه اندازی یک نمایشگاه بین المللی قوی برای محصولات کشاورزی در بازه زمانی ثابت در هرسال در راستای جذب تورسیم تجاری در بخش کشاورزی و گردشگری، ارائه دادند. در ادامه پس از بحث و بررسی، با توجه به اهمیت موضوع در جهت رفع موانع موجود، مقرر گردید پیشنهادات زیر در صحن اصلی جلسه شورای گفت و گو مطرح گردند. لازم به ذکر است که به دلیل اهمیت پرداختن به مسائل و مشکلات حوزه آب، مقرر شد در جلسه آتی شورا این مهم مطرح و بررسی گردد.	
- دو خط اعتباری جداگانه حداقل به میزان هزار میلیارد تومان، برای صادرات، آب و کشاورزی به ویژه به باغات پسته اختصاص یابد. - تسهیلات سررسید شده در سال ۱۴۰۰ که مشمول بند خ ماده ۳۳ قانون برنامه ششم توسعه می باشند استمهال شوند. - به منظور استفاده صادرکنندگان حوزه کشاورزی از شرایط استمهال مندرج در ماده واحده بند خ ماده ۳۳ قانون برنامه ششم توسعه، پیشنهاد می شود صادرکنندگان و صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی به ماده واحده مذکور اضافه شوند. - برداشتن محدودیت سقف تسهیلات پرداختی ویژه صادرات صندوق توسعه ملی به اشخاص حقیقی و حقوقی - رفع محدودیت های بانک مرکزی در پرداخت تسهیلات به صادرکنندگانی که موفق به ایفای تعهدات ارزی سال های قبل نشده اند. - شرکت های بزرگ صنعتی و معدنی استان با انتقال قسمتی از منابع مالی خود به بانک کشاورزی استان که بانک تخصصی حوزه کشاورزی می باشد، از این بانک حمایت کنند.	پیشنهادهات
بند خ ماده ۳۳ قانون برنامه ششم توسعه	فهرست مستندات و مدارک پشتیبان

^۱ موضوع تبصره ماده ۳ قانون توزیع عادلانه آب